



OBLICZENIA NAUKOWE

Lista 2



NIEBIESKI-KAPTUREK

INF-FIFA-PPT-TEAM®

LISTOPAD 2018

1. Zadanie 1 - "Iloczyn skalarny dwóch wektorów"

1.1. Opis problemu

Na poprzedniej liście mieliśmy napisać program w języku Julia realizujący następujący eksperyment obliczania iloczynu skalarnego dwóch wektorów:

```
x = [2.718281828, -3.141592654, 1.414213562, 0.5772156649, 0.3010299957]
y = [1486.2497, 878366.9879, -22.37492, 4773714.647, 0.000185049].
```

Zaimplementować mamy cztery algorytmy i policzyć sumę na cztery sposoby:

(a) "w przód" $\sum_{i=1}^n x_i y_i$, tj. algorytm

```
S := 0
for i := 1 to n do
    S := S + xi * yi
end for
```

(b) "w tył" $\sum_{i=n}^1 x_i y_i$, tj. algorytm

```
S := 0
for i := n downto 1 do
    S := S + xi * yi
end for
```

(c) od największego do najmniejszego (dodać dodatnie liczby w porządku od największego do najmniejszego, dodaj ujemne liczby w porządku od najmniejszego do największego, a następnie daj do siebie obliczone sumy częściowe),

(d) od najmniejszego do największego (przeciwnie do metody (c)).

Teraz mamy powtórzyć to zadanie, przy założeniu, że usuwamy ostatnią 9 z x_4 i ostatnią 7 z x_5 , oraz sprawdzić, jak zmieniły się wyniki.

1.2. Rozwiązanie

Cała implementacja rozwiązania pozostaje niezmienną, w stosunku do zadania piątego z poprzedniej listy, oprócz fragmentu, gdzie tworzymy wektory. Tam usuwamy ostatnią cyfrę z x_4 i x_5 , co wynika z treści polecenia zadania.

```
# Tworzenie wektorów
```

```
x = [2.718281828, -3.141592654, 1.414213562, 0.577215664, 0.301029995]
y = [1486.2497, 878366.9879, -22.37492, 4773714.647, 0.000185049]
```

Listing1: Jedyna zmiana w kodzie w stosunku do zad5.jl

1.3. Wyniki

```
julia> zad5()
Dokładny wynik: S = -1.00657107000000e-11
Algorytm A:
pojedyncza precyzja: S = -0.4999443
podwójna precyzja: S = 1.0251881368296672e-10
Algorytm B:
pojedyncza precyzja: S = -0.4543457
podwójna precyzja: S = -1.5643308870494366e-10
Algorytm C:
pojedyncza precyzja: S = -0.5
podwójna precyzja: S = 0.0
Algorytm D:
pojedyncza precyzja: S = -0.5
podwójna precyzja: S = 0.0
```

Listing2: Wyniki z zad5.jl (poprzednia lista)

```
julia> zad1()
Algorytm A:
pojedyncza precyzja: S = -0.4999443
podwójna precyzja: S = -0.004296342739891585
Algorytm B:
pojedyncza precyzja: S = -0.4543457
podwójna precyzja: S = -0.004296342998713953
Algorytm C:
pojedyncza precyzja: S = -0.5
podwójna precyzja: S = -0.004296342842280865
Algorytm D:
pojedyncza precyzja: S = -0.5
podwójna precyzja: S = -0.004296342842280865
```

Listing3: Wyniki z zad1.jl, pogrubione zostały wyniki różne od tych uzyskanych w listingu2

1.4. Wnioski

W przypadku arytmetyki Float32 usunięcie ostatnich cyfr w x_4 i x_5 nie miało wpływu na zmianę wyniku, w stosunku do rozwiązania z poprzedniej listy. Spowodowane jest to tym, że ta arytmetyka nie jest wystarczająco dokładna. Liczby pojedynczej precyzji *single*, pozwalają na zapis siedmiu cyfr znaczących w systemie dziesiętnym. Modyfikacja składowych wektora dotyczyła cyfr na dziesiątych pozycjach, więc automatycznie nic to nie zmieniło.

W przypadku arytmetyki Float64 ta kosmetyczna zmiana przyczyniła się do zmiany ostatecznego wyniku w każdym z czterech używanych algorytmów. Otrzymane dane są do siebie bardzo podobne i wynoszą: $S \approx -0.004296342\dots$, a z ostatnich dwóch są dokładnie sobie równe. Wynika z tego, że dodanie cyfry na dziesiątej pozycji w dwóch składowych wektora x , powoduje mocne rozbieżności w wynikach zależnych od wybranego algorytmu.

2. Zadanie 2 - "Wykres funkcji logarytmicznej"

2.1. Opis problemu

W zadaniu drugim musimy narysować wykres funkcji $f(x) = e^x \ln(1 + e^{-x})$, a następnie policzyć granicę funkcji $\lim_{x \rightarrow \infty} f(x)$, porównać wykres funkcji z policzoną granicą oraz wyjaśnić zjawisko.

2.2. Rozwiązanie

Zacznijmy od policzenia granicy funkcji $f(x)$:

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow \infty} e^x \ln(1 + e^{-x}) &= \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\ln(1+e^{-x})}{e^{-x}} \xrightarrow{\text{Reguła de l'Hospitala}} \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{(\ln(1+e^{-x}))'}{(e^{-x})'} \\ &= \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\frac{1}{e^x+1}}{-e^{-x}} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{-e^x(-1)}{e^x+1} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{e^x}{e^x+1} = 1 \end{aligned}$$

Zatem:

$$\lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = 1$$

```
# Stworzenie logarytmu o podstawie e
function ln(x) return log(exp(1), x) end
# Stworzenie funkcji z zadania
function f(x) return (exp(1)^x) * ln(1 + exp(-x)) end
# Wyświetlenie wyników
function zad2() for i=0:50 println("$i, ", f(i)) end end
```

Listing4: Kod programu zad2.jl



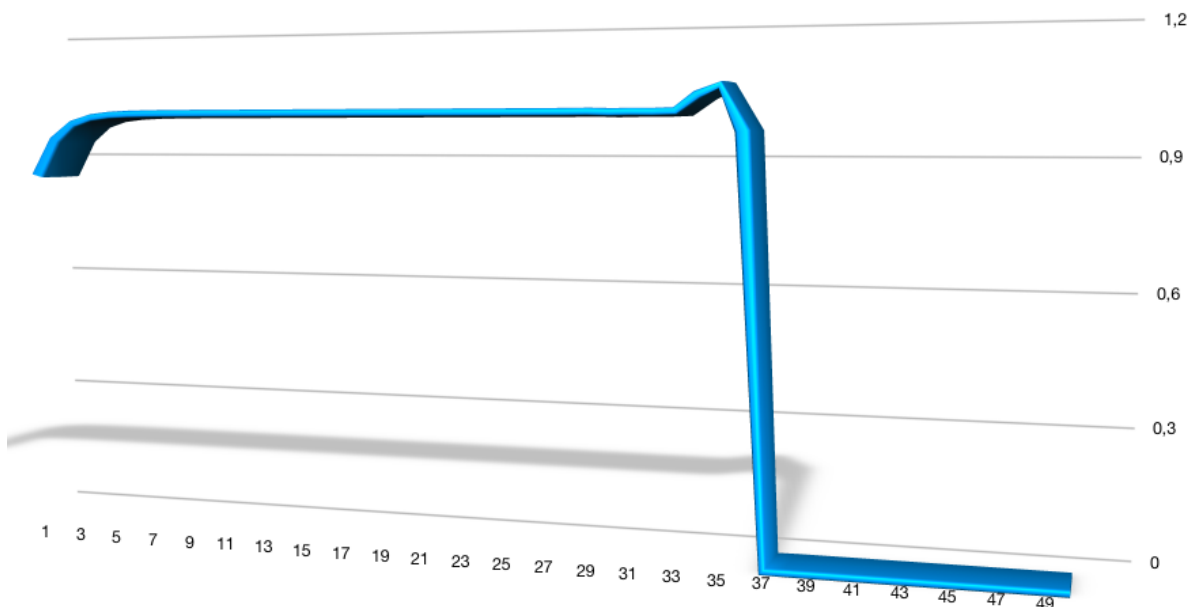
Obraz1: Modelka z wilkiem

2.3. Wyniki

Wyniki przedstawiam w postaci dwóch wykresów, wygenerowanych odpowiednio w programie *MS Excel* oraz *Numbers*.



Rysunek1: Wykres funkcji $f(x)$ wykonany w Excelu.



Rysunek2: Wykres funkcji $f(x)$ wykonany w Numbers.

2.4. Wnioski

Na podanych wykresach widać, że dla argumentu $x = 33$, wartość przekracza 1.0, co jest już odchyleniem. Następnie aż $f(35) \approx 1.0565$ funkcja rośnie, dla $f(36)$ przyjmuje ona wartość około 0.957, a każdy następny wynik wynosi 0.0. Spowodowane jest to prawdopodobnie podnoszeniem do coraz wyższych potęg liczby e .

3. Zadanie 3 - "Układ równań liniowych"

3.1. Opis problemu

W zadaniu trzecim mamy do rozwiązania układ równań liniowych $Ax = b$ za pomocą dwóch algorytmów: eliminacji Gaussa ($x = A/b$) oraz inwersji ($x = A^{-1}b$ ($x = \text{inv}(A) * b$)).

Eksperymenty mamy przeprowadzić dla macierzy Hilberta H_n z rosnącym stopniem $n > 1$ oraz dla macierzy losowej R_n , $n = 5, 10, 20$ z rosnącym wskaźnikiem uwarunkowania $c = 10^0, 10^1, 10^3, 10^7, 10^{12}, 10^{16}$. Musimy policzyć błędy względne i porównać z dokładnym rozwiązaniem.

3.2. Rozwiązanie

Do wygenerowania macierzy Hilberta n-stopnia, użyto funkcji $\text{hilb}(n)$, co było podane w treści polecenia zadania, natomiast do wygenerowania losowej macierzy stopnia n i wskaźnika uwarunkowania użyto funkcji $\text{matcond}(n, c)$, co również było podane. Błędy względne zostały wyliczone przy pomocy normy wektora: $\delta = \frac{\|\tilde{x} - x\|}{\|x\|}$.

3.3. Wyniki

| Stopień | Rząd | Wskaźnik uwarunkowania | Błąd względny | |
|---------|------|------------------------|------------------------|------------------------|
| | | | Eliminacja Gaussa | Odwrotność macierzy A |
| 1 | 1 | 1.0 | 0.0 | 0.0 |
| 2 | 2 | 19.28147006790397 | 5.661048867003676e-16 | 1.4043333874306803e-15 |
| 3 | 3 | 524.0567775860644 | 8.022593772267726e-15 | 0.0 |
| 4 | 4 | 15513.73873892924 | 4.137409622430382e-14 | 0.0 |
| 5 | 5 | 476607.25024259434 | 1.6828426299227195e-12 | 3.3544360584359632e-12 |
| 6 | 6 | 1.4951058642254665e7 | 2.618913302311624e-10 | 2.0163759404347654e-10 |
| 7 | 7 | 4.75367356583129e8 | 1.2606867224171548e-8 | 4.713280397232037e-9 |
| 8 | 8 | 1.5257575538060041e10 | 6.124089555723088e-8 | 3.07748390309622e-7 |
| 9 | 9 | 4.931537564468762e11 | 3.8751634185032475e-6 | 4.541268303176643e-6 |
| 10 | 10 | 1.6024416992541715e13 | 8.67039023709691e-5 | 0.0002501493411824886 |
| 11 | 11 | 5.222677939280335e14 | 0.00015827808158590435 | 0.007618304284315809 |
| 12 | 11 | 1.7514731907091464e16 | 0.13396208372085344 | 0.258994120804705 |
| 13 | 11 | 3.344143497338461e18 | 0.11039701117868264 | 5.331275639426837 |
| 14 | 12 | 6.200786263161444e17 | 1.4554087127659643 | 8.71499275104814 |
| 15 | 12 | 3.674392953467974e17 | 4.696668350857427 | 7.344641453111494 |
| 16 | 12 | 7.865467778431645e17 | 54.15518954564602 | 29.84884207073541 |
| 17 | 12 | 1.263684342666052e18 | 13.707236683836307 | 10.516942378369349 |
| 18 | 12 | 2.2446309929189128e18 | 10.257619124632317 | 24.762070989128866 |
| 19 | 13 | 6.471953976541591e18 | 102.15983486270827 | 109.94550732878284 |
| 20 | 13 | 1.3553657908688225e18 | 108.31777346206205 | 114.34403152557572 |

Tabela1: Wyniki z Macierzy Hilberta, otrzymane z zad3.jl

| Stopień | Rząd | Wskaźnik uwarunkowania | Błąd względny | |
|---------|------|------------------------|------------------------|------------------------|
| | | | Eliminacja Gaussa | Odwrotność macierzy A |
| 5 | 5 | 1.0 | 1.719950113979703e-16 | 1.4895204919483638e-16 |
| 5 | 5 | 10.0 | 3.2934537262255424e-16 | 9.930136612989092e-17 |
| 5 | 5 | 1.0e3 | 1.5102624605787574e-14 | 1.6511521094205152e-14 |
| 5 | 5 | 1.0e7 | 1.9988766985489306e-10 | 1.5010355224632225e-10 |
| 5 | 5 | 1.0e12 | 2.221971369993138e-5 | 2.3109636277558834e-5 |
| 5 | 4 | 1.0e16 | 0.348665346160947 | 0.32264773747850767 |
| 10 | 10 | 1.0 | 3.3306690738754696e-16 | 2.742048596011341e-16 |
| 10 | 10 | 10.0 | 2.3551386880256624e-16 | 2.3551386880256624e-16 |
| 10 | 10 | 1.0e3 | 2.1485727154431577e-14 | 1.9002659797115724e-14 |
| 10 | 10 | 1.0e7 | 2.774674323484301e-10 | 2.1681865365464676e-10 |
| 10 | 10 | 1.0e12 | 1.9706842115917344e-5 | 1.9279942140900783e-5 |
| 10 | 9 | 1.0e16 | 0.09040595149920845 | 0.048412291827592706 |
| 20 | 20 | 1.0 | 3.040470972244059e-16 | 2.730787568572e-16 |
| 20 | 20 | 10.0 | 3.2934537262255424e-16 | 4.0792198665315547e-16 |
| 20 | 20 | 1.0e3 | 6.159887137044856e-15 | 1.7919426092099404e-14 |
| 20 | 20 | 1.0e7 | 4.245028176337727e-11 | 5.3549083199213835e-11 |
| 20 | 20 | 1.0e12 | 7.458600485844564e-6 | 4.40397258339646e-6 |
| 20 | 19 | 1.0e16 | 0.0079748940288458 | 0.02470529422006546 |

Tabela2: Wyniki z losowej macierzy, otrzymane z zad3.jl

3.4. Wnioski

Macierz Hilberta jest przykładem macierzy złe, a nawet bardzo złe uwarunkowanej. Wskaźnik jej uwarunkowania już dla niewielkich stopni jest wysoki, np. dla $n = 10$, $\text{cond}(n) \approx 1,6 \times 10^{13}$, a błąd względny jest już rzędu 10^{-5} . Jej elementy wylicza się ze wzoru $h_{ij} = \frac{1}{i+j-1}$, co już mieliśmy okazję się przekonać w poprzedniej liście, nie jest w większości możliwa do dokładnego zapisu w reprezentacji binarnej, dlatego już dla niewielkich układów równań dokładny wynik nie jest możliwy do uzyskania.

Błąd macierzy losowej jest zależny od stopnia uwarunkowania, czym wskaźnik jest większy, tym błąd jest również większy. Zauważyłem również, że dla wskaźnika uwarunkowania wynoszącego 10^{16} , gdy stopień wynosi n , $\text{rank}(n) = n - 1$. W pozostałych przypadkach rząd jest równy stopniowi macierzy.

4. Zadanie 4 - "złośliwy wielomian, Wilkinson"

4.1. Opis problemu

(a) Należy użyć funkcji `roots` (z pakietu *Polynomials*) do obliczenia 20 zer wielomianu P w postaci naturalnej, podanego w treści zadania oraz sprawdzić obliczone pierwiastki z_k , $1 \leq k \leq 20$ obliczając $|P(z_k)|$, $|p(z_k)|$ i $|z_k - k|$.

(b) Powtórzyć eksperyment Wilkinsona (zmienić współczynnik -210 na $-210 - 2^{23}$)

4.2. Rozwiązanie

Do rozwiązania tego zadania użyłem następujących funkcji z pakietu *Polynomials* języka Julia:

- `Poly([a,b,c,...])` - tworzy wielomian: $ax^0 + bx^1 + cx^2 + \dots$
- `poly([a,b,c,...])` - tworzy wielomian: $(x - a)(x - b)(x - c) \dots$
- `polyval(P,x)` - zwraca wartość $P(x)$

Należy pamiętać, że intuicyjnie myślimy o a , jako współczynniku przy największej potędze x , dlatego używałem funkcji `reverse()`, która odwraca kolejność składników w tablicy.

4.3. Wyniki

| Miejsce zerowe z | $roots(z)$ | $ P(z) $ | $ p(z) $ | $ z - k $ |
|--------------------|--------------------|--------------------|--------------------|------------------------|
| 1 | 0.9999999999996989 | 36352.0 | 38400.0 | 3.0109248427834245e-13 |
| 2 | 2.0000000000283182 | 181760.0 | 198144.0 | 2.8318236644508943e-11 |
| 3 | 2.9999999995920965 | 209408.0 | 301568.0 | 4.0790348876384996e-10 |
| 4 | 3.9999999837375317 | 3.106816e6 | 2.844672e6 | 1.626246826091915e-8 |
| 5 | 5.000000665769791 | 2.4114688e7 | 2.3346688e7 | 6.657697912970661e-7 |
| 6 | 5.999989245824773 | 1.20152064e8 | 1.1882496e8 | 1.0754175226779239e-5 |
| 7 | 7.000102002793008 | 4.80398336e8 | 4.78290944e8 | 0.00010200279300764947 |
| 8 | 7.999355829607762 | 1.682691072e9 | 1.67849728e9 | 0.0006441703922384079 |
| 9 | 9.002915294362053 | 4.465326592e9 | 4.457859584e9 | 0.002915294362052734 |
| 10 | 9.990413042481725 | 1.2707126784e10 | 1.2696907264e10 | 0.009586957518274986 |
| 11 | 11.025022932909318 | 3.5759895552e10 | 3.5743469056e10 | 0.025022932909317674 |
| 12 | 11.953283253846857 | 7.216771584e10 | 7.2146650624e10 | 0.04671674615314281 |
| 13 | 13.07431403244734 | 2.15723629056e11 | 2.15696330752e11 | 0.07431403244734014 |
| 14 | 13.914755591802127 | 3.65383250944e11 | 3.653447936e11 | 0.08524440819787316 |
| 15 | 15.075493799699476 | 6.13987753472e11 | 6.13938415616e11 | 0.07549379969947623 |
| 16 | 15.946286716607972 | 1.555027751936e12 | 1.554961097216e12 | 0.05371328339202819 |
| 17 | 17.025427146237412 | 3.777623778304e12 | 3.777532946944e12 | 0.025427146237412046 |
| 18 | 17.99092135271648 | 7.199554861056e12 | 7.1994474752e12 | 0.009078647283519814 |
| 19 | 19.00190981829944 | 1.027837616281e13 | 1.0278235656704e13 | 0.0019098182994383706 |
| 20 | 19.999809291236637 | 2.7462952745472e13 | 2.7462788907008e13 | 0.00019070876336257925 |

Tabela3: Wyniki wielomianu przed modyfikacją z zad4.jl

| Miejsce zerowe z | $ P(z) $ | $ p(z) $ |
|---|-----------------------|----------------------|
| 1.000000000000162 + 0.0im | 19456.0 | 19456.0 |
| 2.0000000000076628 + 0.0im | 54272.0 | 70656.0 |
| 2.9999999989085295 + 0.0im | 782848.0 | 875008.0 |
| 4.000000027770936 + 0.0im | 2.555392e6 | 2.817536e6 |
| 4.999999764014904 + 0.0im | 6.717952e6 | 7.485952e6 |
| 5.999998706066755 + 0.0im | 1.9252736e7 | 1.7925632e7 |
| 7.000014538322563 + 0.0im | 1.2139264e8 | 1.18582784e8 |
| 7.999908286011571 + 0.0im | 3.96893184e8 | 3.92699392e8 |
| 9.000098361279779 + 0.0im | 7.4291456e8 | 4.60736e8 |
| 10.001944800435727 + 0.0im | 6.253824e8 | 2.56111616e9 |
| 10.985205958817525 + 0.0im | 9.511332864e9 | 1.828041984e10 |
| 12.07012341290856 + 0.0im | 2.434616064e10 | 1.10285019136e11 |
| 12.835059644003604 + 0.0im | 8.770431488e10 | 3.4704067328e11 |
| 14.4431091456307 - 0.3130586828605012im | 4.1416595000481635e11 | 3.066962265995617e12 |
| 14.4431091456307 + 0.3130586828605012im | 4.1416595000481635e11 | 3.066962265995617e12 |
| 16.540360760741656 - 0.3907143161956746im | 3.3752053852365005e12 | 3.677478938782452e13 |
| 16.540360760741656 + 0.3907143161956746im | 3.3752053852365005e12 | 3.677478938782452e13 |
| 18.217849595179974 + 0.0im | 1.277755372544e13 | 2.20104343106048e14 |
| 18.91267187876307 + 0.0im | 2.3017536954368e13 | 4.451884076032e14 |
| 20.0101840504568 + 0.0im | 5.2019032684032e13 | 1.2844306462848e15 |

Tabela4: Wynik wielomianu po modyfikacji z zad4.jl

4.4. Wnioski

Program nie jest w stanie zwrócić dokładnych miejsc zerowych wielomianu w większości przypadków, a nawet wyniki $P(z)$ i $p(z)$ różnią się od siebie. Spowodowane jest to niewystarczającą precyzją, gdyż podane współczynniki w zapisie dziesiętnym mają do 20 cyfr znaczących, a Float64 jest dokładny do 15-17 cyfr znaczących.

Po dokonaniu niewielkiej zmiany w punkcie b) zadania, program zwracał miejsca zerowe w postaci liczb zespolonych. Jest to niewątpliwie duża zmiana wyniku przy niewielkim zaburzeniu współczynnika, zatem zadanie znalezienia miejsc zerowych w wielomianie Wilkinsona jest źle uwarunkowane.

5. Zadanie 5

5.1. Opis problemu

W zadaniu piątym rozważamy równanie rekurencyjne:

$$p_{n+1} := p_n + rp_n(1 - p_n), \text{ dla } n = 0, 1, \dots$$

r - pewna dana stała;

$r(1 - p_n)$ – czynnik wzrostu populacji;

p_n – wielkość populacji stanowiąca procent maksymalnej wielkości populacji dla danego stanu środowiska.

1) Dla danych $p_0 = 0.01$ i $r = 3$ wykonać 40 iteracji wyrażenia, a następnie wykonać ponownie 40 iteracji wyrażenia z niewielką modyfikacją tj. wykonać 10 iteracji, zatrzymać, zastosować obcięcie wyniku odrzucając cyfry po trzecim miejscu po przecinku (daje to liczbę 0.722) i kontynuować dalej obliczenia (do 40stej iteracji) tak, jak gdyby był to ostatni wynik na wyjściu. Porównać otrzymane wyniki. Obliczenia wykonać w arytmetyce Float32 (w języku Julia).

2) Dla danych $p_0 = 0.01$ i $r = 3$ wykonać 40 iteracji wyrażenia w arytmetyce Float32 i Float64 (w języku Julia). Porównać otrzymane wyniki.

5.2. Rozwiązanie

Utworzyłem funkcje przyjmującą za argumenty wartość początkową rekurencji, stałą rekurencji i iterator, który pozwala wykonywać kolejne iteracje. Funkcję liczącą dla Float32 i Float64, w sposób, jaki nakazuje zadanie.

```
# Funkcja, licząca wyrażenie z zadania w arytmetyce Float32
function zad532(pn,r,i)
    pnext=(Float32)(pn+((Float32)(r*pn)*((Float32)(1.0-pn))))

    # Instrukcja pomocnicza uwzględniająca to, że te liczby składają się z cyfr mniej
    if (i<10)
        println(" $i: $pn")
        zad532(pnext,r,i+1)
    end
    if (i<41 && i>9)
        println("$i: $pn")
        zad532(pnext,r,i+1)
    end
end
```

Listing5: Fragment kodu z zad5.jl, prezentujący funkcję, liczącą w arytmetyce Float32

Dla arytmetyki Float64 funkcja wygląda analogicznie.

W części głównej kodu następuje wywołanie tych funkcji z podanymi w zadaniu parametrami.

5.3. Wyniki

| N | Wartość X_N przed ucięciem | Wartość X_N po ucięciu (N=10) |
|----|------------------------------|---------------------------------|
| 0 | 0.01 | 0.01 |
| 1 | 0.0397 | 0.0397 |
| 2 | 0.15407173 | 0.15407173 |
| 3 | 0.5450726 | 0.5450726 |
| 4 | 1.2889781 | 1.2889781 |
| 5 | 0.1715188 | 0.1715188 |
| 6 | 0.5978191 | 0.5978191 |
| 7 | 1.3191134 | 1.3191134 |
| 8 | 0.056273222 | 0.056273222 |
| 9 | 0.21559286 | 0.21559286 |
| 10 | 0.7229306 | <u>0.722</u> |
| 11 | 1.3238364 | 1.3241479 |
| 12 | 0.037716985 | 0.036488414 |
| 13 | 0.14660022 | 0.14195944 |
| 14 | 0.521926 | 0.50738037 |
| 15 | 1.2704837 | 1.2572169 |
| 16 | 0.2395482 | 0.28708452 |
| 17 | 0.7860428 | 0.9010855 |
| 18 | 1.2905813 | 1.1684768 |
| 19 | 0.16552472 | 0.577893 |
| 20 | 0.5799036 | 1.3096911 |
| 21 | 1.3107498 | 0.09289217 |
| 22 | 0.088804245 | 0.34568182 |
| 23 | 0.3315584 | 1.0242395 |
| 24 | 0.9964407 | 0.94975823 |
| 25 | 1.0070806 | 1.0929108 |
| 26 | 0.9856885 | 0.7882812 |
| 27 | 1.0280086 | 1.2889631 |
| 28 | 0.9416294 | 0.17157483 |
| 29 | 1.1065198 | 0.59798557 |
| 30 | 0.7529209 | 1.3191822 |
| 31 | 1.3110139 | 0.05600393 |
| 32 | 0.0877831 | 0.21460639 |
| 33 | 0.3280148 | 0.7202578 |
| 34 | 0.9892781 | 1.3247173 |
| 35 | 1.021099 | 0.034241438 |
| 36 | 0.95646656 | 0.13344833 |
| 37 | 1.0813814 | 0.48036796 |
| 38 | 0.81736827 | 1.2292118 |
| 39 | 1.2652004 | 0.3839622 |
| 40 | 0.25860548 | 1.093568 |

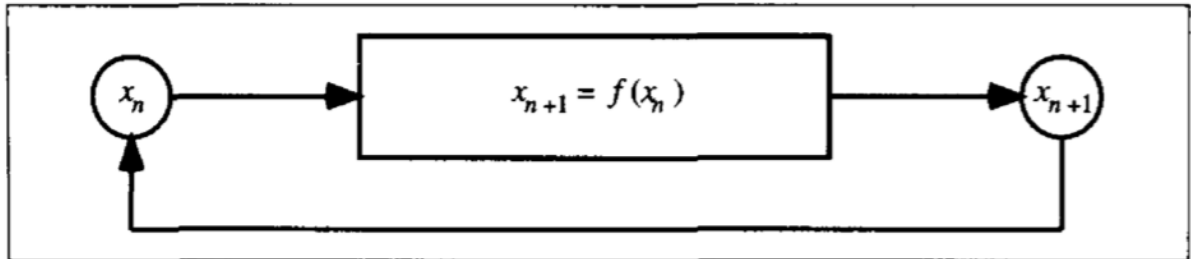
Tabela5: Wyniki z zad5.jl dla podpunktu a)

| N | Wartość X_n FLOAT32 | Wartość X_n FLOAT64 |
|----|-----------------------|-----------------------|
| 0 | 0.01 | 0.01 |
| 1 | 0.0397 | 0.0397 |
| 2 | 0.15407173 | 0.15407173000000002 |
| 3 | 0.5450726 | 0.5450726260444213 |
| 4 | 1.2889781 | 1.2889780011888006 |
| 5 | 0.1715188 | 0.17151914210917552 |
| 6 | 0.5978191 | 0.5978201201070994 |
| 7 | 1.3191134 | 1.3191137924137974 |
| 8 | 0.056273222 | 0.056271577646256565 |
| 9 | 0.21559286 | 0.21558683923263022 |
| 10 | 0.7229306 | 0.722914301179573 |
| 11 | 1.3238364 | 1.3238419441684408 |
| 12 | 0.037716985 | 0.03769529725473175 |
| 13 | 0.14660022 | 0.14651838271355924 |
| 14 | 0.521926 | 0.521670621435246 |
| 15 | 1.2704837 | 1.2702617739350768 |
| 16 | 0.2395482 | 0.24035217277824272 |
| 17 | 0.7860428 | 0.7881011902353041 |
| 18 | 1.2905813 | 1.2890943027903075 |
| 19 | 0.16552472 | 0.17108484670194324 |
| 20 | 0.5799036 | 0.5965293124946907 |
| 21 | 1.3107498 | 1.3185755879825978 |
| 22 | 0.088804245 | 0.058377608259430724 |
| 23 | 0.3315584 | 0.22328659759944824 |
| 24 | 0.9964407 | 0.7435756763951792 |
| 25 | 1.0070806 | 1.315588346001072 |
| 26 | 0.9856885 | 0.07003529560277899 |
| 27 | 1.0280086 | 0.26542635452061003 |
| 28 | 0.9416294 | 0.8503519690601384 |
| 29 | 1.1065198 | 1.2321124623871897 |
| 30 | 0.7529209 | 0.37414648963928676 |
| 31 | 1.3110139 | 1.0766291714289444 |
| 32 | 0.0877831 | 0.8291255674004515 |
| 33 | 0.3280148 | 1.2541546500504441 |
| 34 | 0.9892781 | 0.29790694147232066 |
| 35 | 1.021099 | 0.9253821285571046 |
| 36 | 0.95646656 | 1.1325322626697856 |
| 37 | 1.0813814 | 0.6822410727153098 |
| 38 | 0.81736827 | 1.3326056469620293 |
| 39 | 1.2652004 | 0.0029091569028512065 |
| 40 | 0.25860548 | 0.011611238029748606 |

Tabela6: Wyniki z zad5.jl dla podpunktu b)

5.4. Wnioski

Funkcja rozważana w tym zadaniu sprowadza się do $x_{n+1} = f(x_n)$, a dokładnie $p_{n+1} = -p_n^2 + (r + 1)p_n$, czyli mamy do czynienia ze sprzężeniem zwrotnym o zależności prostej.



Rysunek3: Zasada działania urządzenia sprzężenia zwrotnego z zależnością prostą.¹

Wyniki te zatem zależne są tylko od wartości otrzymanej w poprzednim kroku.

Analizując wyniki dochodzimy do wniosku, że wykonywane mnożenia w szybki sposób stają się niedokładne, co powoduje, że różnica między Float32 a Float64 w czterdziestym kroku wynosi aż 25-krotność, a obcięcie wyniku w kroku dziesiątym spowodowało czterokrotną różnicę w kroku czterdziestym.

6. Zadanie 6

6.1. Opis problemu

W ostatnim zadaniu mamy podane równanie rekurencyjne:

$$x_{n+1} := x_n^2 + c \text{ dla } n = 0, 1, \dots, \text{ gdzie } c \text{ jest pewną stałą}$$

Musimy przeprowadzić następujące eksperymenty. Dla danych:

1. $c = -2$ i $x_0 = 1$
2. $c = -2$ i $x_0 = 2$
3. $c = -2$ i $x_0 = 1.9999999999999999$
4. $c = -1$ i $x_0 = 1$
5. $c = -1$ i $x_0 = -1$
6. $c = -1$ i $x_0 = 0.75$
7. $c = -1$ i $x_0 = 0.25$

wykonać, w języku Julia w arytmetyce Float64, 40 iteracji wyrażenia.
Zaobserwować zachowanie generowanych ciągów.

¹ Rysunek 1.16 z książki H.O. Preitgen, H. Jürgens, D. Saupe "Granice chaosu. Fraktale, część 1, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1997

6.2. Rozwiązanie

Utworzyłem funkcję przyjmującą za argumenty stałą rekurencji, wartość początkową rekurencji oraz iterator, który pozwala wykonywać kolejne iteracje. Funkcję liczę w arytmetyce Float64, w sposób, jaki nakazuje zadanie.

```
# Funkcja, wyliczająca rekurencyjnie problem z zadania w arytmetyce Float64
function wylicz(c, x, i)
    if (i==0)
        println("c = $c, x0 = $x\n")
    end
    xn=(Float64)((Float64)((Float64)(x)*((Float64)(x))) + (Float64)(c))

    if (i<41)
        println("$i $x")
        wylicz(xn, c, i+1)
    end
end
```

Listing6: Fragment kodu z zad6.jl, prezentujący funkcję, która spełnia warunki zadania

W części głównej kodu następuje wywołanie tych funkcji z podanymi w zadaniu parametrami.

```
# Funkcja organizacyjna
function zad6()
    wylicz(-2, 1.0, 0)
    println()
    wylicz(-2, 2.0, 0)
    println()
    wylicz(-2, 1.9999999999999999, 0)
    println()
    wylicz(-1, 1.0, 0)
    println()
    wylicz(-1, -1.0, 0)
    println()
    wylicz(-1, 0.75, 0)
    println()
    wylicz(-1, 0.25, 0)
end
```

Listing7: Fragment kodu z zad6.jl, prezentujący w jaki sposób wywołujemy funkcję

6.3. Wyniki

| N | Wartość $X_n(1)$ | Wartość $X_n(2)$ | Wartość $X_n(3)$ | Wartość $X_n(4)$ |
|----|------------------|------------------|----------------------|------------------|
| 0 | 1.0 | 2.0 | 1.9999999999999999 | 1.0 |
| 1 | -1.0 | 2.0 | 1.9999999999999996 | 0.0 |
| 2 | -1.0 | 2.0 | 1.99999999999998401 | -1.0 |
| 3 | -1.0 | 2.0 | 1.99999999999993605 | 0.0 |
| 4 | -1.0 | 2.0 | 1.9999999999997442 | -1.0 |
| 5 | -1.0 | 2.0 | 1.99999999999897682 | 0.0 |
| 6 | -1.0 | 2.0 | 1.99999999999590727 | -1.0 |
| 7 | -1.0 | 2.0 | 1.9999999999836291 | 0.0 |
| 8 | -1.0 | 2.0 | 1.9999999993451638 | -1.0 |
| 9 | -1.0 | 2.0 | 1.9999999973806553 | 0.0 |
| 10 | -1.0 | 2.0 | 1.999999989522621 | -1.0 |
| 11 | -1.0 | 2.0 | 1.9999999580904841 | 0.0 |
| 12 | -1.0 | 2.0 | 1.9999998323619383 | -1.0 |
| 13 | -1.0 | 2.0 | 1.9999993294477814 | 0.0 |
| 14 | -1.0 | 2.0 | 1.9999973177915749 | -1.0 |
| 15 | -1.0 | 2.0 | 1.9999892711734937 | 0.0 |
| 16 | -1.0 | 2.0 | 1.9999570848090826 | -1.0 |
| 17 | -1.0 | 2.0 | 1.999828341078044 | 0.0 |
| 18 | -1.0 | 2.0 | 1.9993133937789613 | -1.0 |
| 19 | -1.0 | 2.0 | 1.9972540465439481 | 0.0 |
| 20 | -1.0 | 2.0 | 1.9890237264361752 | -1.0 |
| 21 | -1.0 | 2.0 | 1.9562153843260486 | 0.0 |
| 22 | -1.0 | 2.0 | 1.82677862987391 | -1.0 |
| 23 | -1.0 | 2.0 | 1.3371201625639997 | 0.0 |
| 24 | -1.0 | 2.0 | -0.21210967086482313 | -1.0 |
| 25 | -1.0 | 2.0 | -1.9550094875256163 | 0.0 |
| 26 | -1.0 | 2.0 | 1.822062096315173 | -1.0 |
| 27 | -1.0 | 2.0 | 1.319910282828443 | 0.0 |
| 28 | -1.0 | 2.0 | -0.2578368452837396 | -1.0 |
| 29 | -1.0 | 2.0 | -1.9335201612141288 | 0.0 |
| 30 | -1.0 | 2.0 | 1.7385002138215109 | -1.0 |
| 31 | -1.0 | 2.0 | 1.0223829934574389 | 0.0 |
| 32 | -1.0 | 2.0 | -0.9547330146890065 | -1.0 |
| 33 | -1.0 | 2.0 | -1.0884848706628412 | 0.0 |
| 34 | -1.0 | 2.0 | -0.8152006863380978 | -1.0 |
| 35 | -1.0 | 2.0 | -1.3354478409938944 | 0.0 |
| 36 | -1.0 | 2.0 | -0.21657906398474625 | -1.0 |
| 37 | -1.0 | 2.0 | -1.953093509043491 | 0.0 |
| 38 | -1.0 | 2.0 | 1.8145742550678174 | -1.0 |
| 39 | -1.0 | 2.0 | 1.2926797271549244 | 0.0 |
| 40 | -1.0 | 2.0 | -0.3289791230026702 | -1.0 |

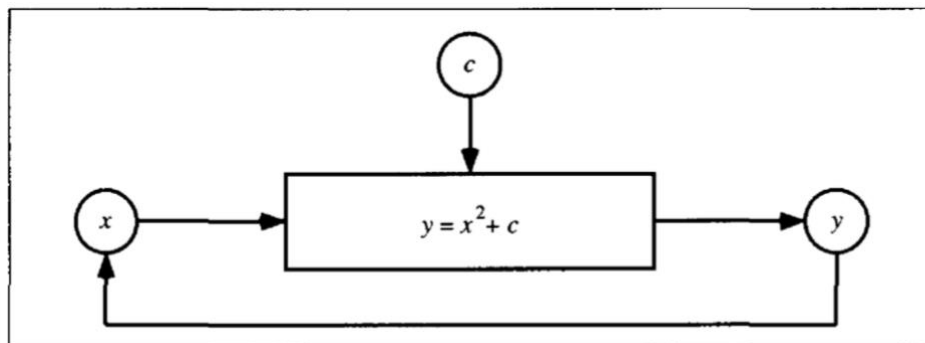
Tabela7: Wyniki z zad6.jl dla pierwszych czterech wywołań funkcji

| N | Wartość X_n (5) | Wartość X_n (6) | Wartość X_n (7) |
|----|-------------------|-------------------------|------------------------|
| 0 | 1.0 | 0.75 | 0.25 |
| 1 | 0.0 | -0.4375 | -0.9375 |
| 2 | -1.0 | -0.80859375 | -0.12109375 |
| 3 | 0.0 | -0.3461761474609375 | -0.9853363037109375 |
| 4 | -1.0 | -0.8801620749291033 | -0.029112368589267135 |
| 5 | 0.0 | -0.2253147218564956 | -0.9991524699951226 |
| 6 | -1.0 | -0.9492332761147301 | -0.0016943417026455965 |
| 7 | 0.0 | -0.0989561875164966 | -0.9999971292061947 |
| 8 | -1.0 | -0.9902076729521999 | -5.741579369278327e-6 |
| 9 | 0.0 | -0.01948876442658909 | -0.9999999999670343 |
| 10 | -1.0 | -0.999620188061125 | -6.593148249578462e-11 |
| 11 | 0.0 | -0.0007594796206411569 | -1.0 |
| 12 | -1.0 | -0.9999994231907058 | 0.0 |
| 13 | 0.0 | -1.1536182557003727e-6 | -1.0 |
| 14 | -1.0 | -0.9999999999986692 | 0.0 |
| 15 | 0.0 | -2.6616486792363503e-12 | -1.0 |
| 16 | -1.0 | -1.0 | 0.0 |
| 17 | 0.0 | 0.0 | -1.0 |
| 18 | -1.0 | -1.0 | 0.0 |
| 19 | 0.0 | 0.0 | -1.0 |
| 20 | -1.0 | -1.0 | 0.0 |
| 21 | 0.0 | 0.0 | -1.0 |
| 22 | -1.0 | -1.0 | 0.0 |
| 23 | 0.0 | 0.0 | -1.0 |
| 24 | -1.0 | -1.0 | 0.0 |
| 25 | 0.0 | 0.0 | -1.0 |
| 26 | -1.0 | -1.0 | 0.0 |
| 27 | 0.0 | 0.0 | -1.0 |
| 28 | -1.0 | -1.0 | 0.0 |
| 29 | 0.0 | 0.0 | -1.0 |
| 30 | -1.0 | -1.0 | 0.0 |
| 31 | 0.0 | 0.0 | -1.0 |
| 32 | -1.0 | -1.0 | 0.0 |
| 33 | 0.0 | 0.0 | -1.0 |
| 34 | -1.0 | -1.0 | 0.0 |
| 35 | 0.0 | 0.0 | -1.0 |
| 36 | -1.0 | -1.0 | 0.0 |
| 37 | 0.0 | 0.0 | -1.0 |
| 38 | -1.0 | -1.0 | 0.0 |
| 39 | 0.0 | 0.0 | -1.0 |
| 40 | -1.0 | -1.0 | 0.0 |

Tabela7: Wyniki z zad6.jl dla ostatnich trzech wywołań funkcji

6.4. Wnioski

W tym zadaniu rozpatrywaliśmy iterowanie funkcji kwadratowej.



**Iterowanie
funkcji
kwadratowej**

Rysunek4: Iterowanie funkcji kwadratowej jako urządzenie sprzężenia zwrotnego. Procesor został zaprogramowany tak, aby przy danych x i c obliczał $x^2 + c$.²

Dla obecnych wyników można stwierdzić, że ciągi 1,2,4,5 są stabilne, a 3,6,7 kumulują błędy w kolejnych iteracjach, powodujące poważną utratę dokładności obliczeń, ponieważ podnosimy do kwadratu, liczba miejsc znaczących po przecinku, potrzebnych do przedstawienia kolejnych wyników, podwaja się w każdym kroku. Uniemożliwia to otrzymanie dokładnych wyników dla więcej niż kilku iteracji, gdyż komputery reprezentują liczby tylko z pewną określoną, a na pewno skończoną, liczbą miejsc po przecinku. Zatem konsekwentnie dokonują się przybliżenia, a błąd się nawarstwia.

² Rysunek 1.22 z książki H.O. Preitgen, H. Jürgens, D. Saupe "Granice chaosu. Fraktale, część 1, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1997